

Pădurile din Ardeal și Tratatul dela Trianon*

P. Antonescu

Profesor la Școala Politehnică Regele Carol II, Inginer consilier silvic

Lucrarea „Pădurile și Ardeal și Tratatul de la Trianon” publicată de profesorul Petre Antonescu în 1931, (Tipografia „Bucovina”, I. E. Torouțiu, București) este o aprofundată sinteză a politicilor forestiere, adoptate de statele apărute în urma dezmembrării Imperiului Austro-Ungar. Cartea, deși structurată mai degrabă ca note călătorie decât ca demers științific, descrie experiența nemijlocită a autorului la reșezarea, pe noi baze juridice, a celei mai vechi organizații trans-naționale, apărute în Europa după Războiul Crimei: Comisia Europeană a Dunării, creată în 1856.

Prerogativele acestei organizații au fost restrânse după declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial, devenind Administrația Dunării de Jos (1938-1940, cu sediul la București), urmând ca după război să fie reorganizată sub denumirea de Comisia Dunării, cu sediul la Budapesta. Una din recomandările Convenției privind navigația pe Dunăre, semnată la Belgrad în 1948, a fost aceea ca radioul public al țărilor riverane să difuzeze zilnic, în franceză, română și rusă, cotele apelor Dunării, probabil cea mai longevivă emisiune a postului național de radio.

În cele 151 pagini sunt descrise ultimele cinci sesiuni de lucru ale Comisiei, desfășurate în perioada 1925-1930. Structura materialelor prezentate de experții forestieri în fiecare sesiune diferă de la un an la altul și de la țară la țară, în funcție de prioritățile legislative, de inundațiile produse între timp, sau de consecințele reformei funciare din România, singura țară a cărei politică forestieră a fost marcată de o profundă reformă agrară.

Totuși, pentru a asigura funcționarea respectivei comisii, articolul cinci al regulamentului de funcționare prevedea că delegații statelor semnatare „vor procura Comisiunii, sub titlul de informațiuni, documentele următoare: a) un expozeu anual sumar asupra situațiuni tehnice... b) acordurile încheiate între statele interesate, cu sau fără intervenția Comisiunii, c) legile și actele reglementare relative la regimul apelor, la despăduriri, la pescării”.

Dacă ne raportăm la rigoare științifică a „expozeelor”, trebuie să recunoaștem faptul că, la vremea la care a fost scris textul, probitatea științifică era recunoscută ca atare, fără temerea unei interpretări în cheia politică: deși Uniunea Sovietică era în plină teroare stalinistă, autorul mărturisește o nedisimulată admirație pentru reprezentanții școlii ruse de pedologie care „cei d’ânai, au dovedit că fiecărui tip de vegetație îi corespunde un tip special de sol”. La vremea aceea nu se știa de corectitudine politică iar comunicarea era mult mai directă și, firește, mai sinceră.

Legislația forestieră era simplă și ușor de aplicat, fiind bazată pe criterii clare și unanim acceptate. Astfel, regimul silvic aplicat în Cehoslovacia se baza o dihotomie simplă, ce pornea de la un prag de 50 ha, privind micile proprietăți forestiere: astfel, în pădurile tratate în crâng simplu sau compus, dacă suprafața proprietății era sub acest prag, parchetul anual era cel mult a douăzecea parte din suprafață, iar în restul situațiilor, același parchet anual, era cel mult a treizecea parte din suprafață. La pădurile de codru regulat, pentru proprietățile de până la 50 ha suprafața parchetului anual era a șizecea parte din proprietate, iar dincolo de prag parchetul anual scădea la a optzecea parte.

La întâlnirea din 1926, găzduită de Budapesta, delegatul Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor a recunoscut, ca principal reglator hidrologic, așa-numitul „tapet vegetal”. Având în vedere experiența silvicultorilor francezi care, după inundațiile din 1856, au acordat o atenție sporită modului de gestionare a terenurilor în zona înaltă a bazinelor de interceptie, silvicultorii iugoslavi au interzis pășunatul, defrișarea și transformarea livezilor în culturi arabile, în bazinele superioare. Același principiu călăuzitor a fost adoptat de Austria, în Tirol și Carintia, după inundațiile catastrofale din 1882. Delegatul respectiv a atras atenția reprezentanților României asupra faptului că în bazinele de interceptie ale Timișului, Begăi și Bârzavei trebuie adoptate aceleași măsuri, pentru a împiedica propagarea unor unde de viitură în țara vecină. Ba mai mult, a propus un sistem de raportare și monitorizare a folosințelor funciare, bazat pe o serie de tabele asemănătoare actualului sistem LULUCF (land use, land use change to forestry), acompaniat de hărți la scara 1:200.000. Delegatul Regatului sârbilor, Croaților și Slovenilor, cărora li s-au adăugat și delegatul Ungariei, au solicitat date privind despăduririle (volumul extras pe specii, plus volumul rămas pe picior), reîmpăduririle, suprafețele pășunate, terenurile degradate.

*Lucrarea reproduce parțial originalul (pag. 5-28): Antonescu P., 1931. Pădurile din Ardeal și Tratatul dela Trianon. Tipografia „Bucovina”, I.E. Torouțiu, București, 151p.

În Ungaria se aplica în continuare o lege adoptată în 1879, ce obliga toți marii deținători de păduri să recolteze lemn pe baza unui amenajament silvic, prin care se urmărea raportul susținut (continuitatea recoltelor). În pădurile private, cu excepția celor cu rol de fixare a nisipurilor, era posibilă chiar și defrișarea, motiv pentru care mare parte din aceste păduri au fost tăiate în perioada războiului. Petru a stopa despăduririle ce luaseră amploare în perioada războiului, în 1918, guvernul ungar a emis o ordonanță potrivit căreia nicio pădurea nu mai putea fi exploatată fără o autorizare specială emisă de serviciul forestier. În Transilvania, această ordonanță a funcționat până în 1923, când codul silvic aplicat în vechiul regat încă din 1910 a fost extins în întreaga țară.

Interesant este faptul că respectivul cod prevedea o garanție pentru regenerarea pădurii, depusă în conul Ministerului Agriculturii: 100 lei/ha, până în 1920, respectiv 3000-4000 lei/ha, după 1920, la care se adaugă și obligația proprietarului pădurii respective de a avea propria-i pepinieră. Dacă pădurile erau exploatate fără amenajament sau regulamente de exploatare, amenda era undeva între 3000 și 5000 lei/ha. Potrivit aceleiași legi, defrișarea era complet interzisă, exceptând situațiile în care pădurea era transformată în livadă sau când pădurea, situată în zona de câmpie, avea o suprafață mai mică de 25 ha, sau în cazul unei regularizări a folosinței forestiere, prin împădurirea unei enclave, situație în care o suprafață echivalentă ca mărime putea fi defrișată. Chiar și în aceste condiții, defrișarea era posibilă după ce puietii instalați în fosta enclavă vor fi depășit vârsta de trei ani iar starea de masiv va fi fost închisă.

Unul din leitmotivele textelor referitoare la politica forestieră românească din perioada interbelică este „legiferarea” defrișărilor prin reforma funciară din 1923. Poate efectele ar fi fost și mai grave în ceea ce privește defrișarea pădurilor, dacă măsurile luate de Casa Pădurilor în ceea ce privește împădurirea nu ar fi fost coerente și pragmatice: pădurarii (5446 la număr, în 1923) erau obligați să înființeze pepiniere cantonale, să planteze cel puțin zece mii de puietii anual, iar superiorii acestora să le acorde asistența tehnică necesară reușitei definitive, pe lângă atribuțiile de control.

Principala concluzie la care ajunge cititorul este că țările riverane Dunării deveniseră laboratorul pe care se aplicau, la scară mare, cele mai potrivite soluții de gestionare a pădurilor, așa cum erau ele promovate de Școala Națională de ape și păduri de la Nancy. Ceea ce nu era deloc rău, într-o Europă ce-și căuta drumul spre pace, printre altele, și prin armonizarea politicilor forestiere și diminuarea pagubelor produse de inundațiile ce apar periodic în bazinul Dunării.

Marian Drăgoi

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Facultatea de Silvicultură

Comisiunea regimului apelor Dunării

Cu ocaziunea negocierilor de pace dela Neuilly, cari au avut loc în lunile Ianuarie, Februarie și Martie 1920, delegații guvernului Ungar au cerut și puterile aliate și asociate au aprobat, ca la Capitolul III referitor la regimul apelor din Tratatul dela Trianon, încheiat la 4 Iunie 1920, să se adauge articolele 292 și 293, a căror cuprindere este următoarea:

ARTICOLUL 292

„Afară de dispozițiuni contrare când, în urma trasării unei noi fruntarii, regimul apelor (canaluri, inundațiuni, irigațiuni, drenaj sau lucrări analoage) dintr'un Stat, depinde de lucrări executate pe teritoriul unui alt Stat, sau când se întrebuițează pe teritoriul unui Stat, în virtutea unor uzuri anterioare războiului, ape sau energii hidrolice născute pe teritoriul unui alt Stat, trebuie să se stabilească o înțelegere între Statele interesate, așa încât să se păstreze interesele și drepturile dobândite de fiecare din ele.

194

Afară de dispoziții contrare, când se întrebuițează de către un Stat pentru nevoi municipale sau domestice, electricitate sau apă, cari în urma traseului noii frontiere sunt sau se găsesc pe teritoriul unui alt Stat, trebuie să se stabilească o înțelegere între Statele interesate spre a apăra interesele și drepturile dobândite de fiecare din ele. Până la înfăptuirea acestei înțelegeri stațiunile electrice și instalațiunile cari furnizează apa, vor fi ținute să continue furnitura pe baze corespunzătoare condițiunilor și contractelor în vigoare la 3 Noembrie 1918.

In lipsă de înțelegere, în cazul unuia sau celuilalt din aliniatele cari preced și sub rezerva stipulațiunilor articolului 293, se va hotărî de un arbitru desemnat de Consiliul Societății Națiunilor.

ARTICOLUL 293

„In vederea aplicării art. 292, pe teritoriul fostului regat al Ungariei formând basinul Dunării, afară de basinul Oltului, precum și pentru executarea atribuțiunilor prevăzute mai

jos, se institue, în interesul comun al Statului având suveranitatea asupra ziselor teritorii, o Comisiune tehnică, permanentă a regimului apelor, cuprinzând un reprezentant al fiecăruia din Statele interesate din punct de vedere al teritoriilor și un prezident numit de către Consiliul Societății Națiunilor.

„Această Comisiune va trebui să întocmească încheierea, supraveghierea și în caz de urgență, să asigure, executarea înțelegerilor prevăzute la art. 292; ea va trebui să menție și să îmbunătățească, în special în ceea ce privește împădurirea și despădurirea, unitatea regimului apelor, precum și serviciile, relative la acestea, ca serviciul hidrometric și de anunțarea creșterilor de apă. Ea va proceda la studierea chestiunilor conexe navigațiunii, exceptând pe acelea cari ar fi de resortul Comisiunii de navigațiune competentă pentru Dunărea de jos, pentru care va trebui să înștiințeze, zisa Comisiune și va ține seamă mai ales de interesul pescăriilor. In afară de aceasta Comisiunea va întreprinde orice lucrări sau studii și va crea orice servicii, cari i-ar fi încredințate prin înțelegerea unanimă a Statelor interesate. Comisiunea regimului apelor va trebui să se întrunească într'un termen de 3 luni după intrarea în vigoare; ea va elabora regulamentul relativ la atribuțiunile sale și la funcționarea sa, regulament care va fi supus aprobării Statelor interesate.

Toate neînțelegerile cari se vor ridica asupra chestiunilor cari fac obiectul prezentului articol, vor fi regulate după cum va decide Societatea Națiunilor”.

Regulamentul, despre care se face mențiune la art. 293 aliniatul 3, a fost întocmit și aprobat de toate Statele interesate inclusiv președintele numit de Consiliul Societății Națiunilor.

Acest regulament conține 21 articole și un așa zis protocol de încheiere, prin care se explică, articolul 3, articolul 5 alin. a și articolul 17.

Prin articolul 3 relativ la atribuțiunile Comisiunii se reproduce întocmai dispozițiunile art. 293 alin. 2 din Tratatul dela Trianon, iar prin protocolul de încheiere cu privire la articolul 3

se spune:

„Adoptând regulamentul relativ la atribuțiunile și la funcționarea Comisiunii regimului apelor Dunării, membrii semnați ai zisei Comisiuni au convenit asupra celor ce urmează:

Ad. ARTICOLUL 3

„Prin despădurire și reîmpădurire se înțeleg numai operațiunile cari pot provoca o modificare a unității regimului apelor”.

Cuvântul „despădurire” nu vizează tăierile de păduri, cari sunt făcute într'o exploatațiune normală și regulată a vinei păduri.

Spre a nu se da loc la discuțiuni asupra interpretării cuvintelor „exploatațiune normală și regulată”, ar fi fost de sigur mai preferabil să se fi admis următoarea redacțiune:

„Cuvântul „despădurire” nu se referă la tăierile de păduri, cari sunt făcute pe baza unui amenajament aprobat de ministerul respectiv”.

În adevăr, scopul ori cărui amenajament este tocmai ca în urma unui studiu amănunțit al circumstanțelor fizice și economice ale pădurii, să se găsească mijlocul, ca într'un timp mai mult sau mai puțin îndelungat să se ajungă la o exploatațiune, în care posibilitatea anuală să reprezinte creșterea efectivă a pădurii normale. În articolul 5 din regulamentul sau statutul Comisiunii regimului apelor Dunării se prevede: „Delegații vor procura Comisiunii sub titlu de informațiuni documentele următoare:

a) Un expozeu anual sumar asupra situațiunii tehnice a basinului Dunării, afară de cel al Oltului, precum și în mod general asupra lucrărilor executate sau proiectate de fiecare stat putând exercita în mod practic, o influență asupra regimului apelor dintr'un Stat vecin.

b) Acordurile încheiate între Statele interesate, cu sau fără intervențiunea Comisiunii, conform stipulațiunilor art. 292 ale Tratatului dela Trianon.

c) Legile și actele reglementare relative la regimul apelor, la despădurire, la pescării”.

Iar în protocolul de încheiere:

„Este înțeles că expozeul, despre care se

tratează la alin. a al articolului 5, trebuie să dea toate indicațiunile utile, cari se rapoartă la unitatea regimului apelor și că expresiunea „lucrări” se rapoartă la toate lucrările de orice natură ar fi, chiar acelea cari n'au caracterul de lucrări hidraulice, dar cari sunt de natură a exercita în mod practic o influență asupra regimului apelor dintr'un Stat vecin”. Rezultă, așa-dar, că delegațiunea României, ca și celelalte delegațiuni de altminteri, este obligată de a prezenta în fiecare an o expunere asupra lucrărilor forestiere executate sau propuse a se executa în anul viitor.

Necesitatea unui specialist forestier în delegațiunea română

D-l inginer inspector general *Gh. Popescu*, delegatul României, neputând părăsi țara în zilele fixate pentru sesiunea a VIII-a a Comisiunii regimului apelor Dunării (C. R. E. D.) ținută în anul 1925 la Merano (Italia), a fost însărcinat de a-l suplini d-l inginer inspector general *I. Vardala*, Directorul general al porturilor. În această sesiune fiind la ordinea zilei și chestiunea „*despăduriri și împăduriri*” d-sa s'a prezentat la Ministerul Domeniilor, cerând a se trimite în Comisiune și un expert tehnic forestier.

Ministrul de pe atunci, *Al. Constantinescu*, în urma recomandățiunii d-lui *C. Opran*, fostul administrator al Casei Pădurilor astăzi desființată, mi-a făcut onoarea de a-mi încredința această însărcinare.

Numirea mea fiind făcută însă numai cu câteva zile înainte de deschiderea sesiunii, în timpul drumului spre Merano, după ce am studiat regulamentul relativ la atribuțiunile Comisiunii, am ținut să inițiez pe d-l *Vardala* cu oarecari termeni tehnici silvici, cu diferența între un *regim* și un *tratament*, cu chestiunile privitoare la regenerări naturale și artificiale, la împădurirea terenurilor degradate, la amenajarea pădurilor, în liniamente generale bine înțelese; i-am explicat ce este o pădure normală și modul cum se poate ajunge la o asemenea

stare, ce este o pădure de protecție etc.

Spre a-l edifica asupra importanței ce se dă aiurea conservării și exploatării raționale a pădurilor, i-am dat să citească comunicarea prezentată la congresul internațional de agricultură ținut în anul 1913 la Gand (Belgia) de conservatorul de ape și păduri din Franța „*Par-dé*” asupra „*Protecțiunii pădurilor; măsuri legislative și financiare de preconizat*”, precum și darea de seamă a raportorului general „*Lafosse*” purtând titlul: „*Cari sunt măsurile legislative și financiare de luat pentru a se împedeca exploatarea abuzivă a pădurilor*”.

Când trenul traversa o pădure oarecare, era un bun prilej pentru mine de a-i arăta, cum se prezintă masivele tratate în *crâng simplu*, în *crâng compus*, sau în *codru plin*, cum se poate deosebi un arbore provenit din sămânță de cel din lăstar, ce este o pepinieră și la ce servește ea, ce rol are salcâmul în împădurirea nisipurilor mișcătoare, care este succesiunea în altitudine a speciilor forestiere; iar când am trecut prin împrejurimile *Triestului*, unde pe mii de hectare nu se zărește decât stânca goală, sau acoperită cu rari tufe de arbuști, i-am vorbit de efectul funest al despăduririlor, precum și de dificultățile enorme cu cari a avut să lupte administrația forestieră spre a instala, pe ici și pe colea, câteva boschete de pin austriac etc., când această regiune aparținea Austriei.

Pe zi ce trecea, îmi dam seama de facilitatea cu care d-sa se familiariza cu chestiunile tehnice forestiere, cele mai subtile chiar.

I-am explicat, în același timp, economia codului nostru silvic din 1910, cu modificările sale din 1920, în ce privește obligațiunile proprietarilor pădurilor particulare supuse regimului silvic, deosebirea ce face legea între un amenajament și un regulament de exploatare, precum și dispozițiunile legale cu privire la exercitarea pășunatului în păduri, cazurile când se poate permite defrișarea etc., etc.

D-l inginer inspector general *Vardala* a luat asemenea cunoștință despre cuprinsul legii de expropriere și aceea de crearea de izlazuri comunale în Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Luând cu mine un exemplar din colecțiunea legilor forestiere ungare din 1879 și 1898, traduse în limba franceză, le-am studiat împreună.

Ajunghând la Merano mi-am procurat protocoalele (procesele verbale) despre ședințele din sesiunea a VII-a, ținută la *Bled* (Serbia) în anul 1924, când pentru prima oară și anume în ședința dela 29 Septembrie, s'a vorbit despre influența pădurilor asupra regimului apelor. Unii dintre delegați au susținut atunci, că enormele masse de aluviuni ce se depun la gurile Dunării în cantitate astăzi de aproape de 10 ori mai mult (2.500.000 tone) comparativ cu ceea ce se draga înainte de războiu (250.000 tone), se datoresc despăduririlor din unele regiuni ale basinului Dunării, pe când alții au combătut această părere. După aceștia din urmă, depunerile în cheștiune trebuie atribuite la o mulțime de alți factori ca: mărirea debitului brațului Sulina, schimbarea curenților mării, atât în ce privește forța cât și direcțiunea lor, furtunile cari pot avea o influență considerabilă asupra canalului săpat într'un teren nisipos și protejat printr'o radă deschisă și puțin profundă cum este aceea de la Sulina, malurile Dunării fiind expuse pe o lungime de peste 1500 km eroziunii apelor, etc.

A VIII-a sesiune dela Merano

A VIII-a sesiune a Comisiunii regimului apelor Dunării s'a deschis în Merano la 1 Aprilie 1925, ora 16 și 30 minute în sala „*Kurhaus*” în prezența d-lui Carlo Rossetti, președintele Comisiunii, a d-lui marchiz A. *di Lungarini*, sub prefect, a d-lui *Max Markart*, comisarul orașului Merano, a d-lui *Buckeisen*, delegatul Austriei, a d-lui *Dietrich de Sachsenfels*, asistat de d-nii *Vicziàn* și *de Pottere*, a d-lui I. *Vardala*, delegatul României, asistat de d-l profesor P. *Antonescu*; a d-lui *Vilfan*, delegatul Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor asistat de d-l *Mirkov*; a d-lui *Mueller*, delegatul Cehoslovaciei, asistat de d-nii *Horak* și *Smetana*.

Marchizul di Lungarini în numele guvernului

lui italian își exprimă mulțumirea, că Comisiunea a ales orașul Merano pentru ținerea ședințelor sale, unde speră că lucrările vor da cele mai bune rezultate. Delegații pot să fie siguri că vor găsi la Merano primirea cea mai amicală.

D-l *Markart* urează bun venit membrilor Comisiunii în orașul cu cele mai bune tradițiuni de ospitalitate, mai cu seamă în luna Aprilie când el este plin de vizitatori străini. Delegații vor avea ocaziunea să aprecieze și încântătoarele sale împrejurimi.

Președintele, în numele Comisiunii, mulțumește d-lui sub prefect și comisarului orașului pentru frumoasele cuvinte exprimate.

Domnia-sa citește, după aceasta, telegrama primită din partea șefului guvernului italian S. E. BENITO MUSSOLINI:

„*Nel momento in cui apresi ottava sessione Commissione Regime delte Acque Danubio prego S. V. presentare Delegați convenuti mio cordiali benvenuto ed auguri o che lavori sessione abbianoipiù proficui risultati*”. *Mussolini*.

D-l suprefect și comisarul orașului retrăgându-se, ședința continuă stabilindu-se ordinea lucrărilor pentru orele de dimineață, esperții putându-se reuni și după prânz.

Președintele dădu apoi cetire adresei No. 16975 din 27 Martie 1925 a Ministerului nostru al Afacerilor Străine, prin care îi face cunoscut, că pentru sesiunea a VIII-a a Comisiunii este delegat d-l inginer inspector general *Vardala*, delegatul permanent, d-l inginer inspector general Gh. Popescu, neputând părăsi Bucureștii la data de 1 Aprilie curent și că d-l *Vardala* va fi asistat de d-l profesor Petre Antonescu.

Ședința dela 1 Aprilie s'a ridicat la ora 17 și 45 minute.

Chestiunea „despăduririi și reîmpăduririi” a venit la ordinea zilei în zilele de 4 și 6 Aprilie. În prima zi, 4 Aprilie, s'a citit și discutat asupra expozeurilor sau rapoartelor forestiere prezentate de delegațiunile ungare și cehoslovace, iar la 6 Aprilie asupra celui al delegațiunii României.

Raportul asupra situației forestiere din Ungaria

Asupra expozeului însoțit de un memoriu al delegațiunii ungare fiind foarte voluminos, ne mulțumim a insista asupra părților sale esențiale.

După o scurtă introducere asupra chestiunii „despăduririi și împăduririi”, considerată în expozeul în chestiune ca fiind foarte complexă, se precizează că din vastul teritoriu, care intră în sfera de activitate a Comisiunii regimului apelor Dunării, nu se va ocupa decât de regiunile și perimetrele situate în imediata apropiere a șesului Ungariei.

Prin *regiune* se înțelege basinul unui râu, delimitat în mod natural prin liniile de despărțire a apelor, iar prin *perimetru* o sub diviziune a regiunii reprezentând basinul afluentului unui râu și el determinat prin linii naturale.

Numărul regiunilor, astfel după cum le-a figurat delegațiunea ungară pe harta anexată la expozeul său, este de 28, însemnate cu numere romane dela I—XXVIII, multe dintr'ânsele fiind pe teritoriul român, unde reprezintă o fâșie de circa 100 km lățime socotită dela actuala frontieră a Ungariei.

a) Expozeul

După studiul amănunțit al formațiunii geologice a teritoriului vechiului Regat al Ungariei, a petrografiei și a naturii rocilor ce-l constituie, se arată, după renumitul agrogeolog ungar *P. Treitz*, ce se înțelege prin sol forestier și modul cum s'a format el.

Solul, după autorul expozeului, este partea superioară a crustei descompuse a rocilor, care venind în contact cu aerul devine, grație existenței microorganismelor, sediul diverselor funcțiuni vitale și prin urmare propriu pentru creșterea plantelor de o organizație superioară. Solul nu depinde însă exclusiv de baza mineralogică, după cum se credea mai înainte, de oarece limitele ținuturilor cu un același tip de sol coincide, în general, cu cele ale *zonelor* sau *regiunilor climatice*.

Meritul de a fi descoperit distribuțiunea zo-

nală a solurilor revine învățaților ruși, cari, cei d'ântâi, au dovedit că fiecărui tip de vegetație îi corespunde un tip special de sol, dar cel care a aflat cauzele acestui fapt a fost *Treitz*, care se exprimă astfel:

„Am avut norocul de a mă putea familiariza cu lucrările învățaților ruși în Rusia chiar. Călătoriile mele în această țară, precum și în România, mi-a întărit convingerea, că agentul cel mai important al transformării solului este forma vegetațiunii originale. Dar când am voit să aplic acest principiu la solurile patriei mele și a le clasifica pe această bază, am încercat mai multe eșecuri, astfel că îmi păru imposibil de a-mi îndeplini scopul. Relieful Ungariei este unul dintre cele mai variate, iar climatul său diferă dintr'un loc într'altul. Pe întinderi relativ mici, prin urmare, găsim soluri foarte diferite, situate unele lângă altele, atât în regiunea de câmpie, cât și pe coastele munților.

Cu cât înaintam în cercetările mele, cu atât mă încredințam, că în această chestiune se află ascuns un factor necunoscut, ale cărui efecte le simțeam pretutindeni și îi vedeam urmele, dar mi se ascundea adevărata sa natură. Fără noi studii în regiunile muntoase din alte părți decât în patria mea mă îndoiesc, însă, că ași fi ajuns la soluționarea problemei. Numai acolo găsiu cuvântul enigmei. Acest cuvânt este simplu și comun: este pulberea, praful, care se depune neîncetat pe sol și care, în măsura cantității sale, determină calitatea solului. Dacă nu ar fi pulberea pentru a înlocui sărurile nutritive, pe cari ploile tind în totdeauna de a le duce din regiunea rădăcinilor în subsol, orice sol și oricare ar fi forma sa de vegetație ar fi îndată spălat de apa acidulată, ar deveni acid și prin urmare impropriu pentru producțiunea plantelor utile.

Această pulbere provine de pe teritoriile uscate, aride sau nisipoase, ce se află pe fiecare continent, unde solul fiind bogat în săruri este prefăcut în praf prin acțiunea eoliană și transportat prin vârtejurile vijeliilor din deserturi în mare cantitate în regiunile înalte ale atmosferei, de unde curenții de aer îl duc în diferitele părți ale globului.

În Ungaria praful în chestiune provine din

solul țării chiar, dar mai cu seamă din regiunile cu terenuri nisipoase și alcaline dintre Dunăre și Tisa, precum și din părțile unde, după ce se strânge recoltele, pământul se uscă îndată”.

Examinează, după aceasta, cazul ipotetic, când suprafața solului este acoperită de o pădure virgină: „La adăpostul acestei formațiuni vegetale prin căderea frunzelor și a altor rămășițe organice se formează *humusul*, substanță poroasă și care poate, ca un burete, să absoarbă multă apă. Așa fiind, solul nici odată nu se usucă, dar prin procesul chimic al formațiunii humusului, acesta este lipsit din ce în ce mai mult de aer și înlocuit de acidul carbonic, care alcătuiește o pătură despărțitoare între sol și oxigenul din atmosferă. Apa de ploaie trecând peste acest strat își pierde oxigenul absorbit din aer, se încarcă cu acid carbonic și disolvă tot ce poate. Cu modul acesta rezultă o soluțiune salină, care ajungând în solul mai mult sau mai puțin acid, acționează pe cale chimică asupra particulelor sale minerale. Stratul aflător imediat sub humus este cel d’ântâi atins și discompus, afară însă de nisipul cuarțos. Acest *orizont de spălare* este foarte sărac în materie humică”.

Explică apoi acțiunea rădăcinilor asupra *orizontului de concentrațiune* sau de *acumulățiune*, pe care, în timpurile secetoase, îl înăvuțește cu materii în soluțiune având o culoare mai închisă ca cel de spălare din cauza ferului și a materiilor organice. Limita superioară a orizontului de concentrație se confundă încetul cu încetul cu cel de spălare, iar la partea sa de jos se află orizontul rocei mume sau pământul mineral, care, prin activitatea vegetației arborilor, a contribuit la formarea celor 2 strate superioare cu ajutorul agentului special, care este apa. Faptul pozitiv este, că solul păduros se sărăcește în substanțe nutritive prin faptul vegetației. Așa fiind se naște întrebarea, de unde își procură pădurea previziunile necesare? Din apa de ploii nu, și nici din solul spălat de către apa acidulată, ori din roca mumă pe care rădăcinile o străbat în căutarea lor după apă. Răspunsul nu poate fi, decât că există un alt element străin independent și de pădure și

de solul forestier. Acesta este pulberea, praful, care procură în mod continuu mineralele și sărurile, cari înlocuiesc pe cele consumate de arbori, garantându-se astfel existența pădurilor.

În capitolul „*pădurea*” din expozeu, ni se spune: că din cele 7.392.000 hectare, ce pose-da vechea Ungarie, n’ a mai rămas astăzi decât 1.253.000 hectare, în teritoriul României trecând 3.792.927 ha, iar în stăpânirea Cehoslovaciei 2.118.433 ha, că distribuțiunea speciilor este influențată de altitudine în primul rând, după care urmează clima și cantitatea anuală a precipitațiunilor atmosferice, iar nici decum de natura rocilor.

În ce privește solul, el depinde de felul speciilor ce constituie pădurea. Astfel în pădurile de reșinoase, ai căror lujeri conțin mai multe soiuri de acizi, acidul formic mai cu seamă, humusul lor posedă cel mai mare grad de aciditate, el se prezintă altfel în pădurile de stejar și altfel în cele de fag, ale căror frunze conțin multă calce.

În capitolul „*torentul*”, se vorbește despre apa de îmbibațiune și cea de scurgere provenită din precipitații atmosferice, arătând că efectul îmbibațiunii devine periculos, dacă solul este atât de saturat de apă, încât apele dintr’ o altă precipitațiune nu mai poate fi primită, ci este respinsă sau curge în vale dând naștere marilor creșteri de apă, după cum se întâmplă cu solurile impermeabile sau neîmpădurite.

Se tratează apoi despre acțiunea „*omului*” asupra pădurii, despre schimbarea climatei datorită uscăciunii din cauza despăduririlor și regulării cursurilor de apă precum și a drenărilor, despre legislațiunea ungară cu începere din mijlocul secolului al XVI-lea, când ar fi existat deja un regulament forestier, despre cea din anul 1770, când reglementul obligator din timpul *Măriei Tereza* era în ființă, despre legislația din 1807, 1812, despre legea aflată și astăzi în vigoare din 1879 complectată însă în 1885 prin „*legea asupra regimului apelor*”, iar în 1894 prin „*legea asupra agriculturii și poliției câmpului*” referitoare la pășunatul în terenurile torențiale expuse eroziunilor, precum și despre legea din 1898 pe baza căreia sunt

administrare de Stat pădurile comunale, terenurile improductive și se reglementează gestiunea pădurilor și a pământurilor sterile aflate în indiviziune.

Ni se face asemenea cunoscut conținutul ordonanței guvernamentale cu No. 3296 din luna Iulie 1898, care prevede restricțiuni în exploatarea pădurilor fără amenajamente aprobate de autoritățile forestiere.

Prin legea din 1894 și cea din anul 1913 relative la pășunatul în pădurile aflate în devălmășie se prescrie, că devizarea lor nu se poate face decât în urma aprobării Ministerului, iar proprietarii pășunelor indivize sunt ținuți a-și întocmi în fiecare an un budget prevăzând lucrările de ameliorațiune și de întreținere, buget care trebuie să fie aprobat de autoritățile administrative. Statul ungar a încurajat, afară de aceasta, exploatarea rațională și ameliorarea pășunilor îndevălmășie prin crearea de comisariate, la cari erau atașați „*măiestrii de pășune*” cu însărcinarea de a da sfaturi și directive pentru utilizarea economică a pășunilor și de a contribui, dimpreună cu funcționarii comisarariatelor, la modul de aplicare a dispozițiilor luate de autorități.

Expozeul în chestiune se termină prin următoarele două propuneri :

1°) A se aplica în regiunile delimitate pe hartă (I—XXVIII) măsuri conforme cu dispozițiunile vechilor legi ungare. Dacă totuși oare cari State prin legislațiunea lor modernă prevăd măsuri mai severe ca cele ce conțineau legile ungare, noi le vom aprecia, mai cu seamă dacă le este inerentă forța executivă, care garantează eficacitatea lor.

2°) Să se țină o evidență pentru fiecare din cele 28 regiuni delimitate și prezintate Comisiunii. Cu ajutorul acestor evidențe a regiunilor, cari vor forma parte integrantă din expozeurile anuale de prezentat în conformitate cu art. 5 din statutul nostru, Comisiunea va putea întotdeauna cunoaște adevărata stare de lucruri.

Delegațiunea Ungară a prezentat cu această ocaziune și tablourile cu suprafețele terenurilor degradate de pe teritoriile Statelor succesorale.

b) Memoriul

În memoriul asupra consecințelor ce poate avea despădurirea în Ungaria, se arată influența ce exercită asupra factorilor climaterici marile complexe de păduri, influență care se simte până la mari distanțe; că temperatura aerului este mai mică în pădure ca în afară; că pădurea mărește umiditatea relativă a aerului și contribuie la sporirea și frecvența apelor de ploii, iar înrâurirea mecanică a pădurilor se evidențiază prin rezistența lor contra vânturilor.

Așa fiind, o despădurire eventuală ar amenința și mai mult starea de uscăciune a climatului Ungariei, ceea ce ar fi catastrofal pentru această țară agricolă. Acțiunea salutară a pădurii este incontestabilă, ea reprezintă marele rezervoriu natural și regulatorul important al debitului râurilor. Dacă se taie o pădure, solul este lipsit de suprafața sa poroasă, care îl face capabil de a reține apa. După o ploaie cantitatea de apă, care curge pe un teren gol, este de 30 și chiar de 50 ori mai mare ca pe unul despădurit. Prin despăduriri trebuie să ne așteptăm, ca mari suprafețe cultivate să devină aride și aceasta nu numai pe terenurile despădurite, dar și pe acele situate mai la vale. Influența dezastruoasă a deselor variațiuni de nivel al râurilor se exercitează în mod defavorabil mai cu seamă asupra navigațiunii. În marele șes al Ungariei lipsit de apă, nivelul apei din puțuri se va coborî și mai mult, circumstanță care, în caz de despădurire, desavantajele sanitare observate, numai în mod excepțional până acum, ar deveni permanente, ceea ce ar avea o înrâurire pernicioasă asupra mortalității copiilor mai cu seamă.

*

Președintele mulțumi delegatului Ungariei pentru interesantul său expozeu, care a adus în discuțiune o notă de înaltă valoare științifică.

Delegatul României declară, că a apreciat expozeul în chestiune și ia notă cu plăcere de faptul, că s'a circumscris zonele ce interesează Ungaria; ne având însă instrucțiuni precise din partea guvernului său nu poate aproba propu-

nerile făcute, decât sub rezerva de a aprofunda ulterior chestiunea.

Delegatul Cehoslovaciei fu de aceeași părere ca delegatul României, a mai adăugat însă, că întru cât privește influența oarecăror râuri din țara sa asupra regimului apelor din Ungaria se referă la expozelele său din anul acesta.

Raportul forestier al delegației cehoslovace

Suprafața pădurilor din *Slovenia* și *Rusia Subcarpatică*, ce interesează Comisiunea, după statistica din 1920 este următoarea:

In <i>Slovenia</i>	sunt	1.658.635 ha
„ <i>Rusia Subcarpatică</i> „	. . . .	635.367 „
	Total .	2.294.002 ha

După constatările făcute în părțile superioare din regiunile muntoase, în județul Maramureș mai cu seamă, există mari suprafețe neîmpădurite, destinate în mare parte pentru pășunatul vitelor, dar ele nu sunt de origină recentă, de oarece se poate afirma cu siguranță, că cel puțin cu un secol înainte suprafețele lor erau tot așa de mari ca și astăzi. Sub vechiul regim pădurile situate în basinul Dunării și al Tisei, afară de cele ale Statului, nu erau totdeauna exploatare după principiile unei economii forestiere raționale.

Dispozițiunile art. 17 din legea Ungară XXXI din 1879, privitoare la pădurile cari nu pot fi exploatare decât pe bază de amenajament, precum și legea din 1898, referitoare la exploatarea pădurilor aparținând comunelor și posesorilor administrate de Stat precum și la organizarea serviciului de pază și de gestiune, sunt și astăzi în vigoare în *Slovenia* și *Rusia subcarpatică*.

Competința organelor silvice ale Statului prin legea No. 82 din 17 Decembrie 1918 relativ la protecția pădurilor, care poate fi considerată ca cea mai riguroasă lege din Europa, a fost lărgită.

Prin această lege se prevede:

Că proprietarii, cari își exploatează pădurile lor pe bază de amenajamente aprobate, sunt datorți a se conforma prescripțiilor lor, întru cât

nu contravin dispozițiilor prevăzute mai jos.

Că este interzis de a se exploata pădurile de codru la o vârstă mai mică de 60 ani, iar cele de crâng simplu sau compus dacă sunt mai tinere de 20 ani.

În pădurile de codru, a căror suprafață este mai mică de 50 hectare, nu se poate tăia anual decât a 60-a parte dintr'însele, iar în cele mai mari de 50 hectare decât a 80-a parte din întinderea totală aparținând unui proprietar.

În pădurile tratate în crâng simplu și compus, având o suprafață mai mică de 50 hectare, nu se poate tăia anual decât a 20-a parte, iar în cele mai mari de 50 hectare decât a 30-a parte din întinderea păduroasă ce aparține unui singur proprietar.

Grație acestor dispozițiuni s'a putut împedea devastarea pădurilor după războiul amenințate de împrejurările economice și politice de pe atunci. Afară de aceasta, guvernul cehoslovac nu numai, că a limitat exploatarea, dar întreprinde sume considerabile pentru reîmpădurirea în *Rusia subcarpatică* a vastelor suprafețe neregenerate moștenite dela vechiul regim, în care scop s'a creiat o mulțime de pepiniere.

Pentru pădurile particulare, ale posesorilor, ale comunelor și alte păduri publice, se țin la curent registrele de suprafață, exactă a tăierilor aprobate și împădurite în termenul prevăzut de lege sub controlul autorităților forestiere ale Statului. Cei cari au exploatat în mod exagerat pădurile, de regulă nu cetățeni cehoslovaci, au fost dați judecării.

Spre a se asigura o existență modestă populației dela munte și a nu o silă să emigreze din cauza lipsei mijloacelor de traiu strict necesare, Statul a trebuit să le vină în ajutor destinându-le locuri de cultură și de livezi, ceea ce n'a prezentat niciun inconvenient, dat fiind că procentul de împădurire în *Slovenia* este de 49%, iar în *Rusia subcarpatică* de 49%.

Suprafețele păduroase de pe lângă frontiera polono-cehoslovacă, cari au suferit din cauza războiului, au trebuit ca să fie exploatare, pentru a se împedea propagarea insectelor vătămătoare cari, în timpul războiului, au găsit un mediu prielnic de desvoltare.

Pădurile Statului, cari în Slavonia reprezintă un procent de aproape 19%, iar în Rusia subcarpatică de 55%, din suprafața totală a pădurilor, sunt administrate de către Direcțiunea generală a domeniilor și pădurilor Statului.

Cantitatea de material lemnos exploatat din aceste păduri nu atinge pe cea prevăzută în amenajamentele întocmite și aprobate în timpul Statului ungar, deoarece în Slovacia s'a tăiat 717.000 m³ adică cu 27 % mai puțin, iar în Rusia Subcarpatică numai 523.3330 m³ sau cu 61% mai puțin decât posibilitățile prevăzute. Așa fiind, nu numai că nu e vorba de exploatare exagerate, dar administrația forestieră cehoslovacă, în scopul unei exploatare regulate, este obligată a construi în pădurile rămase până acum inaccesibile mijloace de transport costisitoare.

În programul de investițiuni întocmit de Direcția generală pentru deceniul următor s'a prevăzut suma de 162 milioane coroane cehe (810 milioane lei), în care scop a intrat în tratative cu mai multe grupuri financiare din țară și străinătate pentru procurarea capitalului necesar. Principiul de observat este, ca exploatarea tuturor pădurilor Statului să se facă în regie și ca vânzarea materialului lemnos rezultat să se efectueze pe o serie de mai mulți ani, pentru ca cumpărătorul lui să se poată decide, ca să construiască stabilimentele industriale necesare.

Expozeul forestier al delegațiunei române

Suprafața.

Suprafața totală a pădurilor revenite României în urma Tratatului dela Trianon prin aplicarea liniei de demarcațiune a lui „Clémenceau”, după datele statistice ungurești, este de 3.792.927 ha.

Pentru a se cunoaște adevărata întindere a acestor păduri Ministerul nostru de Agricultură și de Domenii, prin Casa Pădurilor, a luat măsurile necesare pentru a se întocmi o nouă

statistică forestieră.

Statistica pădurilor aparținând Statului fiind publicată în zilele acestea, o depunem odată cu acest memoriu. Aceia referitoare la pădurile particulare și la celelalte naturi de proprietari va apărea cel mult până la sfârșitul acestui an, când o vom prezintă de asemenea Comisiunei. Statul actualmente posedă în Ardeal o suprafață păduroasă de . . . . . 619.796 ha. dintre cari pădurile propriu zise

acoper o întindere de . . . . . 564.823 „

Iar poenile și golurile de munte . .54.973 „

Suprafața de 564.823 ha de păduri ce aparțin Statului, se repartizează la rândul său astfel:

Pădurile de reșinoase ocupă . . . 150.843 „

„ „ fag „ . . . 307.439 „

„ „ diferite specii de stejar 88.235 „

„ „ plop, salcie, teiu,

carpen, salcâm etc.. . 18.306 „

Total . . . 564.823 ha.

Până în 1922 s'a exploatat conform dispozițiunilor amenajamentelor în vigoare o întindere de . . . . . 89.260 ha, astfel că mai rămâne de tăiat încă 475.563 „

Total . . . 564.823 ha.

Ce prevăd legile ungare relativ la amenajarea și exploatarea pădurilor?

Potrivit art. 17 din legea ungară No. XXXI din anul 1879 pădurile Statului, ale comunelor, ale bisericilor, ale corporațiunilor, ale juridicțiunilor și fundațiunilor publice și private, ale fidei-comiselor, ale conposesoratorilor, ale celor aparținând societăților anonime pentru exploatare miniere, precum și pentru alte industrii, nu pot fi exploatate decât pe baza unui amenajament având de scop asigurarea regenerării pădurilor și continuitatea exploatarei, adică realizarea „raportului susținut”.

Pentru toate aceste păduri exploatarea este condiționată, prin urmare, de existența unui amenajament aprobat de către instanțele superioare.

În ce privește însă pădurile particulare, excepție făcând de așa zisele păduri de protecție,

de cele situate pe nisipuri mișcătoare și în fine de cele aflătoare pe un teren impropriu pentru orice alt soi de cultură decât cea forestieră, ele nu sunt supuse nici unei restricțiuni, astfel că pot fi exploatare, ori cât de mare ar fi întinderea anuală; ele se pot chiar defrișa.

Iar în conformitate cu art. 7 din legea din 1879 pășunatul nu este oprit decât în pădurile de protecție, precum și în acelea situate pe nisipuri mișcătoare, dar numai în timpul când acest pășunat poate să ocazionaze pagube.

Restricții aduse exploatărei pădurilor din ținuturile cari făceau parte din Ungaria în anul 1918.

În timpul războiului mondial din 1914—1918, în vederea extensiunii ce luase exploatarea pădurilor particulare, de reșinoase în special, în disproporție cu mijloacele de cari dispuneau proprietarii respectivi spre a le putea reîmpăduri la timp, pentru a căror exploatare intensivă o mulțime de fabrici mari de cherestea se înființase, guvernul ungar a emis ordonanța No. 3296 din 1918, potrivit căreia nici o pădure nu putea să se exploateze fără o autorizație prealabilă a serviciului silvic respectiv, care, fixa suprafața anuală de tăiat ținând socoteală numai de posibilitatea de a se putea reîmpăduri întinderile exploatare, iar nici de cum de cererile exagerate ale proprietarilor fabricilor în chestiune.

Măsurile luate de guvernul român.

Îndată ce Transilvania, Banatul, Crișana și Maramureșul deveniră provincii românești, guvernul nostru a continuat să aplice strict dispozițiile ordonanței No. 3296 din 1918 și anume până în anul 1923, când s'a extins pe întreg teritoriul României aplicarea codului silvic din vechiul Regat, promulgat la 8 Aprilie 1910 și modificat prin legea din 16 Septembrie 1920.

Dispozițiile principale ale codului silvic român.

În baza art. 1 ai acestui cod sunt supuse regimului silvic : pădurile Statului, ale domeniilor Coroanei, ale comunelor, ale fundațiilor publi-

ce și private, precum și ale tuturor persoanelor juridice (alin. a și b.); acelea pe cari Statul și instituțiile prevăzute la alin. a, și b, le posedă în diviziune între ele, sau cu alt proprietar particular (alin. c,); pădurile moșnenilor sau răzeșilor stăpânite în devălmășie (alin. d.); cele ale proprietarilor particulari situate pe crestele și versanții munților și colinelor (alin. e.); pădurile de protecție (alin. f.); pădurile sau porțiunile de păduri a căror menținere este necesară pentru protejarea malurilor în contra roaderii de către apele curgătoare și acelea cari asigură cursul regulat al râurilor și conservarea izvoarelor (alin. g,); pădurile necesare apărării teritoriului țării (alin. h.) și în fine pădurile particularilor neîntrând în nici una din prevederile de mai sus, dar pentru cari proprietarii ar fi cerut ca ele să fie supuse regimului silvic.

Potrivit art. 2 din acelaș cod, nici o pădure supusă regimului silvic nu poate să fie exploatăată decât pe baza unui amenajament sau al unui regulament de exploatare aprobat prin decret Regal, iar în timpul din urmă prin deciziune ministerială.

Amenajarea pădurilor având de scop conservarea și regenerarea lor, producția lemnului de lucru și de construcțiuni, precum și realizarea raportului susținut, este obligatorie pentru pădurile indicate la art. 1, alin. a, b, c, și d, pe câtă vreme regulamentul de exploatare, care urmărește conservarea pădurilor și regenerarea lor cu specii prețioase proprii regiunii respective, este obligator numai pentru pădurile proprietarilor particulari supuse regimului silvic. El pot totuși, dacă vor, să-și amenajeze pădurile.

Cauțiunea pentru asigurarea împăduririi.

Prin orice amenajament sau regulament de exploatare privitor la pădurile particulare trebuie să se prevadă suma ce proprietarii sau exploatare sunt datori a o consemna în comptul Ministerului de Agricultură, drept garanție că reîmpădurirea se va face de fapt.

Această sumă prin codul silvic din 1910 a fost fixată la 100 lei de hectar, iar prin legea modificatoare dela 1920 s'a prevăzut, că ea

poate fi majorată, astfel că astăzi, când unei păduri se aplică codrul plin cu tăeri rase, se fixează de ordinul la 3000 și 4000 lei de hectar, în afară de obligația pentru proprietar de a-și crea pepinierele necesare.

Pedepsele cari se aplică contravenienților.

Când tăierea pădurilor supuse regimului silvic se face fără amenajament sau regulament de exploatare, ori contra dispozițiilor ce acestea cuprind, Ministerul are dreptul de a interzice tăierea, precum și de a supune pe contravenient la o amendă care variază dela 3 -5000 lei de hectar.

Interzicerea defrișării.

Potrivit art. 12 din legea modificatoare din 1920 a codului silvic din 1910 defrișarea pădurilor, fie ele supuse ori nesupuse regimului silvic, este cu desăvârșire interzisă. Se face însă excepție pentru pădurile situate în regiunea de munte în limitele și condițiile legii speciale de expropriere, precum și pentru creierea de pășuni comunale. Defrișarea după codul silvic poate fi permisă numai în anumite cazuri și anume: dacă proprietarul se obligă să planteze în locul pădurii arbori fructiferi ; când pădurea este situată în câmpie și are o întindere mai mică de 25 ha.; când se dă în schimbul unei porțiuni înfundate (enclave) o suprafață echivalentă lângă perimetrul pădurei, precum și atunci când întinderea defrișată este compensată prin împădurirea prealabilă a unei suprafețe egale, iar plantele în vârstă de cel puțin 3 ani prezintă toate garanțiile că împădurirea a reușit pe deplin.

Dispozițiunile codului silvic român relative la pășunat.

Pășunatul în pădurile supuse regimului silvic, despre care se face mențiune la art. 1 alin. a, b, și c, din c. s. este cu totul interzis. În pădurile din lunca Dunărei sau alte cursuri de apă el este permis, iar în cele particulare (alin. e) numai în cazurile următoare:

În pădurile tratate în codru cu tăeri rase sau cu tăeri de regenerare progresive, dacă aceste păduri sunt în vârstă mai mare de 30 de ani;

În pădurile cărora li se aplică crângul compus sau crângul simplu, dacă vârsta lor a trecut de 15 ani;

În pădurile de baltă după dispozițiile prevăzute la art. 15 alin. a și b;

Pășunatul este cu desăvârșire oprit:

- a) În pădurile tratate în codru grădinărit, în care durata rotațiunii este mai mică de 15 ani;
- b) În pădurile surpate sau supuse surpăturilor prin faptul pășunatului;
- c) În pădurile de protecție.

În pădurile nesupuse regimului silvic pășunatul este permis, numai dacă vârsta lor este mai mare de 10 ani, iar în pădurile de baltă numai dela 3 ani în sus.

Reforma agrară.

Pentru a se săvârși o operă de dreptate socială încredințându-se pământul cultivabil celor cari îi muncesc cu adevărat, prin Constituția din anul 1919 și prin legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș s'a dispus, ca să se exproprieze, în parte sau în total, pentru cauză de utilitate publică pământurile de cultură din proprietățile rurale cu o suprafață de la 50 — 500 jugăre cadastrale.

Prin art. 12 al acestei din urmă legi s'a prevăzut, că în regiunile unde cererea de pământuri expropriabile este importantă și mai ales pentru a se completa minimum de 7 jug. cad. de fiecare locuitor având dreptul a fi împroprietărit, se va putea, cu avizul serviciului silvic respectiv, expropria chiar o parte din pădurile existente.

Terenurile des inundabile, cele mlăștinoase, neproductive, terenurile supuse surpărilor, nisipurile, precum și albiele râurilor, pentru a fi ameliorate sau plantate de către comună sau de Stat, vor putea fi expropriate în total.

Privitor la crearea de pășuni comunale, iată ce se stipulează prin art. 24 :

„Când interesul economic al populației cere, cu avizul serviciului silvic și cu aprobarea Co-

mitetului agrar, se va putea expropria și parte din păduri, dar numai dacă terenul este propriu pentru pășunat”.

Trebue să menționăm, că în acest caz nu se lasă terenurile goale, ci se creiază pășuni împădurite (près bois), pentru formarea cărora se mențin în picioare buchete de arbori, după cum se practică în Elveția, în Franța (în munții Juna), precum și în alte țări.

Afară de aceasta nici o defrișare de păduri nu se poate face fără o cercetare locală a șefului de ocol respectiv și fără avizul favorabil al consiliului tehnic de pe lângă Casa Pădurilor, care nu se dă, decât dacă panta nu este repede, iar terenul nu este supus păturilor.

Pentru a da o noțiune asupra spiritului care a dominat și asupra precauțiilor luate ca să nu se aprobe defrișările de păduri decât în cazuri cu totul excepționale, reproducem aici un pasagiu din instrucțiunile trimise în această privință de Ministerul Agriculturii și Domeniilor inginerilor agricoli însărcinați cu aplicarea legii de reformă agrară în România:

„Propunerile privitoare la exproprierea pădurilor vor fi făcute cu cea mai mare scrupulozitate și numai în cazuri de absolută necesitate, adică când nu s’ar găsi nici un mijloc de a satisface necesitatea pășunatului ; ele vor fi făcute excepțional și numai acolo unde, schimbându-se destinația pădurii, adică transformând-o în pășune nu se atinge nici un interes general și când prin o asemenea despădurire nu se dă loc la surparea terenurilor cu o pantă repede, la formarea de eroziuni, ravene, țorenți etc” .

Măsuri luate pentru crearea de noi păduri și asigurarea regenerării celor existente.

In cursul anului 1923/924 s’a cules o cantitate de 600 kg sămânță de molid și s’a repopulat în pădurile Statului din Transilvania, Banat etc., o întindere de 1290 ha, iar în cele administrate de Stat 1300 ha, în total deci 2590 ha.

S’a cules în același timp semințe de specii foioase o cantitate de 159 hl și s’a semănat o suprafață de 17 ha în pepinierele din pădurile Statului și 11 ha în cele administrate de Stat, în

total deci 28 hectare.

S’a cheltuit cu acest prilej: 4.255.000 lei.

In cursul anului 1924/925:

S’a reîmpădurit 2726 ha.

S’a semănat în pepiniere 41 ha.

S’a cules semințe de foioase 2988 hectolitre.

S’a cules semințe de molid 13770 kg.

Cheltuiala a fost de 5.345.240 lei.

In cursul anului 1925:

După devizele întocmite și aprobate:

S’a proiectat a se împăduri anul acesta 5.642 ha, costul lor fiind de 6.000.000 lei din cele 13 milioane lei prevăzute pentru împăduriri în întreaga țară.

În afară de aceasta, diferitele direcțiuni regionale silvice s’au aprovizionat din timp cu sămânța de salcâm, de care au nevoie pentru împădurirea unei suprafețe cât mai mare din terenurile neproductive;

Nu numai atât, direcțiunea regională din Orșova a adunat în plus 700 kg, iar cea din Buzău 500 kg sămânță de salcâm, spre a fi distribuită gratuit, sau pe prețul de cost, particularilor. Această din urmă direcțiune a mai recoltat afară de aceasta și 13 vagoane de ghindă, iar aceea din Chișinău 8 vagoane, pentru a servi împăduririlor proiectate a se face anul acesta.

Casa Pădurilor pentru a stimula cât mai mult acțiunea de împădurire în România, prin ordinul său Nr. 15652/923 a luat măsuri ca pădurarii, în număr de 5446 în întreaga țară, să înființeze mici pepiniere, să semene în regiunea de câmpie și cea de coline semințe de foioase, iar în cea de munte semințe de reșinoase, în scopul de a se produce și de a se planta de fiecare pădurar o cantitate de cel puțin 10.000 pueți. Cheltuelile necesare, ca și costul seminței, sunt în sarcina Casei Pădurilor. Pădurarii cari se disting printr’un deosebit zel, primesc gratificații, pe când cei neglijenți sunt amendați sau chiar concediați din serviciu.

Șefii de ocoale respectivi sunt obligați de a le da toate instrucțiunile necesare pentru a ști cum se lucrează în pepiniere, cum se face ambalajul și se transportă pueții, cum se plantează etc.

Superiorii lor sunt făcuți responsabili, dacă n’au executat un control efectiv, pentru a-și în-

deplini fiecare gardian îndatorirea ce i s'a pus.

Cu chipul acesta se va putea planta regulat, în fiecare an, peste 50 milioane de pueți.

Alte inițiative spre a se promova împăduririle.

Pentru a se accelera și da cât mai mare dezvoltare lucrărilor de împădurirea terenurilor neproductive, în special, s'a format în Arad un comitet compus din directorul silvic din localitate, din prefectii județelor respective, din consilierii agricoli și din șefii de ocoale silvice, în scopul de a se înființa pepiniere, de a se elibera gratuit pueți populației și de a se aduce în stare de producțiune, prin împădurire, toate terenurile neproductive din cuprinsul direcțiunei regionale cu sediul în Arad.

Afară de aceasta Direcțiunea generală a apelor, de curând înființată în Ministerul Lucrărilor Publice, a cerut și a obținut dela Casa Pădurilor 500000 de pueți de salcâm etc. spre a se împăduri terenurile neproductive din perimetrele și bazinele de recepție ale ravenelor și torenților.

Pentru a se satisface numeroasele cereri ale particularilor de a li se acorda gratuit, sau pe prețel de cost, pueții destinați la împădurirea terenurilor sterile, Casa Pădurilor în ultimul timp a eliberat aproape 2 milioane de pueți, de salcâm mai ales.

O experiență făcută.

O lungă experiență a dovedit, că metodele de constrângere pentru conservarea și exploatarea rațională a pădurilor particulare aproape nicăeri n'au dat rezultate bune. Astfel, la congresele internaționale de agricultură și de silvicultură ținute la Madrid în 1911, la Paris și Gand în anul 1913, pentru a nu cita decât congresele cele mai apropiate de războiul mondial din 1914, privitor la pădurile particularilor s'a preconizat întrebuintarea de soluții liberale.

Sărbătoarea sădinei arborilor.

În această ordine de idei Casa Pădurilor, pentru a răspândi în straturile cele mai largi ale

națiunei cultul arborelui, a organizat, în înțelegere cu Ministerul de Instrucțiune Publică, sărbătoarea sădinei arborelui, care constă din punerea la dispozițiia corpului didactic în fiecare primăvară, pueții destinați a fi plantați de către școlarii lor, - după instrucțiunile ce li se dau de către personalul silvic, - în prezența populației rurale și a autorităților administrative și militare locale.

Efectele unor astfel de măsuri, judecând după rezultatele de până acum, nu vor putea fi decât binefăcătoare.

Măsuri luate pentru a preveni contravențiile la clauza reimpăduririlor.

Pentru a preveni contravențiile relative la obligația de a se reimpăduri porțiunile exploatare conform prevederilor amenajamentelor și regulamentelor de exploatare, Casa Pădurilor a luat măsuri, ca pe viitor să nu se mai acorde noi autorizațiuni de tăiere proprietarilor de păduri particulare supuse regimului silvic, dacă într'un termen de 4 ani, socotiți dela ultima tăiere a parchetelor sau a parcelelor, acestea nu se vor fi regenerat complet.

Personalul silvic de naționalitate ungară.

Spre a dispune de cât mai multe elemente în stare de a contribui cu folos la opera de restaurare și îmbunătățire a pădurilor din Transilvania, Banat etc, Casa Pădurilor a menținut în serviciu pe toți funcționarii silvici de naționalitate ungară, cari au voit să rămână în țară. Numărul acestor funcționari este astăzi următorul:

112 ingineri silvici de diferite grade
4 conductori silvici
115 brigadieri „,
355 pădurari
37 funcționari administrativi.

Total 623 persoane

Tuturor acestor funcționari guvernul român le-a asigurat dreptul la pensie, fără a fi obligați să verse Casieriei generale a pensiilor suma corespunzătoare timpului servit sub administrațiia ungară.

Concluzie.

Din această expunere sumară rezultă, într'un mod evident, că guvernul român este bine pătruns de importanța, din toate punctele de vedere, a pădurilor din țara noastră și că face toate eforturile posibile, toate sacrificiile financiare, destul de grele în aceste timpuri de criză monetară și că el este ferm hotărât de a continua, din ce în ce mai intens, acțiunea de împădurire și de ameliorare a pădurilor noastre, cari reprezintă una din principalele bogății naționale ale României.

Președintele, după citirea expozeului forestier român, rosti următoarele cuvinte :

„Sunt sigur, că interpretez sentimentele întregii Comisiuni mulțumind foarte mult delegațiunii României pentru interesantul său expozeu”.

Iar delegatul Ungariei declară :

„Constat cu plăcere, că expozeul delegațiunii române dă cele mai compacte asigurări asupra împăduririi în Transilvania și sper că legile sale vor fi riguros aplicate în mica zonă ce interesează Ungaria”.

Este vorba de zona formată de bazinele râurilor, cari se varsă în Tisa, aflătoare la o distanță cam de 100 km de la acest râu și care acoperă suprafața de circa 63.000 km².

După o lungă discuțiune, la care au luat parte reprezentanții delegațiunilor, asupra chestiunii împăduririi și despăduririi, delegatul Ungariei afirmă, că are toată încrederea în legile forestiere ale țărilor succesoriale și că nu se îndoiește, aceasta fiind și în interesul propriu al acestor State, că se va lua măsuri energice pentru împădurirea terenurilor degradate și roagă în special guvernul român să dea toată atențiunea exploatărilor pădurilor din bazinele râurilor Mureș și Someș, căci acești afluenți ai Tisei, cari transportă mari cantități de aluviuni, au o mare influență asupra regimului acestui din urmă râu. Atrage asemenea atențiunea asupra terenurilor din apropierea comunei Pecica, inclusiv pădurea de pe lângă Mureș, de oarece în timpul viiturilor mari de apă prin stratul de humus și pătura moartă din această pădure se absoarbe și se reține o însemnată cantitate de

apă.

Președintele luând cuvântul fu de părere, că cererile Ungariei sunt rezonabile și așa fiind crede, că țările respective vor lua măsuri ca ele să fie realizate, aceasta intrând în prevederile Tratatului de pace dela Trianon.

Cu această ocaziune delegatul României a depus :

Un exemplar din codicele nostru silvic din 1910 cu modificările sale din 1920, inclusiv legea din 1923 prin care se extinde asupra întregului teritoriu al României aplicarea codului silvic din vechiul Regat.

Un exemplar din statistica pădurilor Statului și

Numărul de pe 1920 din „Revue générale des Sciences” care apare la Paris, consacrat în întregime scriitorilor români, în care se află și un articol al profesorului Petre Antonescu asupra pădurilor.

Duminecă, 5 Aprilie, membrii Comisiunii au fost invitați de primarul orașului Merano la o ascensiune cu funicularul în muntele din dreptul localității „Liana”, unde li s'a oferit o gustare la restaurantul aflător la altitudinea de 1500 m, în prejurul căruia se afla un strat gros de zăpadă, pe câtă vreme în vale înfloreau portocalul, magnolia etc.

Luni seara, 6 Aprilie, președintele, d-l Carlo Rosetti, a dat în onoarea Comisiunii un banchet urmat de un bal, la care au asistat 130 notabilități, domni și doamne, din orașul Merano.

Marți, 7 Aprilie, când s'au terminat ședințele, d-l inginer inspector general I. Vardala într'o cuvântare substanțială spuse, că este foarte fericit de faptul, că colegii săi i-au încredințat misiunea foarte plăcută de a exprima președintelui cele mai vii mulțumiri ale lor, pentru modul amabil cu care a condus desbaterile și pentru spiritul amical ce, grație lui, domnește și se desvoltă continuu în sânul Comisiunii.

El îl roagă, afară de aceasta, de a binevoi să se facă interpretul pe lângă reprezentantul guvernului Italian și al orașului Merano, a sentimentelor de grațitudine a întregii Comisiuni pentru primirea cordială și entuziasmul oferit și termină formulând urările sale cele mai sin-

cere pentru fericirea Italiei.

Iată rezoluțiunea adoptată în chestiunea „despăduririi și împăduririi”:

COMISIUNEA

examinând chestiunea despăduririi și împăduririi, astfel după cum se prevede prin art. 293 din Tratatul de la Trianon și ascultând expozeurile tuturor delegațiunilor;

constatând că această chestiune formează obiectul grijilor celor mai sârguincioase a tuturor guvernelor reprezentate în Comisiune,

și că asigurările date în această privință de către oarecari delegațiuni sunt de natură a potoli îngrijorările ce ar fi putut avea alte delegațiuni, precum și că cererile prezintate nu par a depăși limitele rezonabile, ținând afară de aceasta socoteală de interesele speciale și de

drepturile fiecărui Stat și că ele intră în cadrul atribuțiunilor încredințate Comisiunii,

DECIDE:

1°) *Ca diferitele delegațiuni să aducă la cunoștința guvernelor lor punctul de vedere în care întreaga chestiune a fost privită de Comisiune și care se desprinde din discuțiunea care a avut loc în ședințele dela 4 și 6 Aprilie, precum și cadrul general al cererilor prezintate de către delegațiunea ungară.*

2°) *De a ruga delegațiunile Ungariei și a Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor de a supune Comisiunii, la viitoarea sesiune, în amănunt informațiunile și datele periodice ce ar dori să aibă.*

Ea își rezervă dreptul de a lua în această chestiune o rezoluție definitivă în viitoarea sesiune.